

Wortels zijn niet kapot te krijgen

RECENSIE FILM De Amerikaanse regisseur Lee Isaac Chung had bijna gedesillusioneerd de filmwereld vaarwel gezegd, toen hij met *Minari* een alom bejubelde film maakte, gebaseerd op zijn jeugd als migrantenzoon.

Minari

Van: Lee Isaac Chung
Met: Steven Yeun, Han Ye-ri, Alan Kim, Youn Yuh-jung (115 min.)
★★★★☆

'Dit is waarom ik deze plek heb gekozen', zegt de vader van het gezin. Ze staan midden op een onbebouwde lap grond, in *the middle of nowhere*, of toch midden in Arkansas. 'Dit is de beste modder van Amerika.'

Hij lijkt een wat onwaarschijnlijke kandidaat voor de boerenstiel, met een karakter even zacht als zijn geaaltrekken. Het is vrij snel duidelijk dat deze stadsmens vol goede bedoelingen, maar zonder veel kennis van zaken zijn eigen American dream na jaagt. Hij weet niet eens of en waar er water is op het terrein. Maar hij heeft wel een sterk plan: hij zal de groenten kweken voor de 30.000 Koreanen die in de jaren 80 jaarlijks in Amerika aankomen. Groenten die hen herinneren aan thuis. *Minari* is een prachtige, ontroerende film over ontworpen mensen en het planten van zaadjes.

Regisseur Lee Isaac Chung heeft met zijn film zo'n zaadje geplant, dat is blijven groeien sinds ik de film zag.

Er was enige controverse toen *Minari* de Golden Globe won voor beste buitenlandse film, want het is een 100 procent Amerikaanse film, gemaakt door een Amerikaanse regisseur voor Plan B, het productiehuis van Brad Pitt. De film mocht niet meedingen in de categorie 'beste film' omdat hij voor meer dan 50 procent niet-Engelstalig is gesproken. 'Terwijl ik dit jaar geen Amerikaansere film heb gezien', zei Lulu Wang, die met *The farewell* een jaar eerder op dezelfde gedateerde regels botste. Op de Oscars werd *Minari* wel erkend, met nominaties voor de film, de regisseur, de acteurs en de componist van de melancholische muziek.

Oma met rare geurtjes

Minari is een doorbraak van jewelste voor een 42-jarige regisseur die ons tot nog toe onbekend was. Lee Isaac Chung werd geboren in Denver, Colorado, als kind van twee migranten uit Zuid-Korea. Hij was acht jaar toen de hele familie verhuisde van de grote stad naar het platteland van Arkansas, waar zijn ouders werk vonden in een kippenfabriek, waar ze de kuikentjes per geslacht moesten sorteren. Precies dat werk nemen de ouders van het gezin in *Minari* op – zoals zoveel migranten moeten ze vrede nemen met een rotbaantje in de hoop ooit hun echte roeping te kunnen volgen, of gewoon al maar om hun kinderen een betere toekomst te kunnen geven.

Zo kon Chung aan Yale biologie gaan studeren. In zijn laatste jaar schakelde hij echter over naar filmstudies en in 2007 maakte hij indruk met zijn debuut *Munyurangabo*, dat hij opnam in Rwanda. Maar zijn volgende twee films kregen het moeilijk

Steven Yeun, topacteur. ©rr

Dit is bovenal een film over wat het betekent om familie te zijn

en hij stond op het punt om de filmmaker vaarwel te zeggen toen hij besloot het nog één keer te proberen. In plaats van het in Rwanda te gaan zoeken, besepte hij dat de beste verhalen soms na aan het hart liggen.

Net als zijn kindertijd krijgt ook de film een wending wanneer een grootmoeder uit Korea overkomt om bij het gezin in te trekken. Het zoontje reageert afwijzend: ze is het tegenwoordig van alles wat hij zich bij een klas-sieke oma had ingebeeld. Ze is vuilgebekt, ze heeft rare geurtjes en heeft bouillon meegebracht uit Korea, en ze draagt mannenondergoed. In

plaats van koeljes te bakken, leert ze de kinderen gokken. Maar langzaam aan ontdooien ze voor elkaar.

Dat de film zo goed werkt, is omdat het scenario genoeg verrast om de clichés van een tearjerker te ontwijken. Maar het is ook te danken aan de uitmuntende acteurs. De vaderrol is voor Steven Yeun, die eerder indruk maakte in *Burning*, een geweldige Koreaanse film van enkele jaren geleden. Maar dé ster van *Minari* is toch wel Youn Yuh-jung, die na een carrière als grande dame van de Koreaanse tv en film een Oscar won voor haar bijrol.

Net als in de film had ook Chung's grootmoeder haar man verloren in de Koreaanse oorlog en al haar hebben en houden verkocht om bij haar dochter en kleinkinderen te komen wonen. Ze plantte bij de boerderij van de familie Chung zaadjes van minari, wat wij 'Japanse waterpeterselie' noemen. Het moet een kruid zijn

dat op de barste plaatsen toch kan groeien – de metaforen liggen voor het rapen in deze film. Chung laat het wijselijk aan de kijker om ze te oogsten, in een tedere, warme film.

Beter een goede buurman

Zowel *The farewell* als *Minari* geeft een glimp van een 'Aziatisch-Amerikaanse' ervaring en geschiedenis, zonder te claimen dat ze dé Aziatisch-Amerikaanse ervaring tonen, die uiteraard even divers is als elke andere. Maar het gaat ruimer dan dat: *Minari* vat iets essentieels van wat het is om migrant te zijn in een land, of kind van migranten.

De rurale setting vergroot nog het gevoel van ontworteling – je kunt op het platteland niet terugvallen op een gemeenschapsgevoel zoals in de grote steden. De familie in *Minari* wordt in de kerk aangestaard als aliens – iets wat de kinderen veel meer treft dan de onbekommerde grootmoeder,

die schaamteloos graait uit de schaal voor stoelgeld.

Fijne humor houdt de toon licht en de drive erin. *Minari* heeft ook oog voor vormen van racisme, maar Chung laat het niet uitgroeien tot een hoofdthema. Deze familie heeft het te druk met samen overleven om zich daar al te druk om te maken – planten groeien van zon en water, niet van gif. En niet alle locals bedoelen het slecht: er is ook die rare, fanatiek religieuze buurman die de familie graag een handje toesteeekt.

Maar het is bovenal een film over wat het betekent om familie te zijn, en hoe we aan elkaar vasthangen, of schoon we willen of moeten loslaten. Gaandeweg bekruipt je dat melancholische gevoel dat je in *Minari* iets terugvindt dat je gaandeweg was kwijtgeraakt, zoals soms een geur of een smaak je plots kan herinneren aan iets wat onlosmakelijk in je zit.

Jeroen Struys